Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych

dla

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Rok 1882. Wydano i rozesłano dnia 26. Sierpnia 1882. Część XXIV.

Nr. 77.

Ustawa

z dnia 28. Kwietnia 1882,

zawierająca przepisy budownicze dla gmin miejskich: Biała, Bochnia, Brody, Brzeżany, Buczacz, Drohobycz, Gorlice, Gródek pod Lwowem, Jarosław, Jasło, Kołomyja, Krosno, Nowy Sącz, Podgórze, Przemyśl, Rzeszów, Sambor, Sanok, Sniatyn, Sokal Stanisławów, Stryj, Tarnopol, Tarnów, Wadowice, Wieliczka, Zaleszczyki, Złoczów i Żółkiew.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, wydaję dla gmin miejskich: Biała, Bochnia, Brody, Brzeżany, Buczacz, Drohobycz, Gorlice, Gródek pod Lwowem, Jarosław, Jasło, Kołomyja, Krosno, Nowy Sącz, Podgórze, Przemyśl, Rzeszów, Sambor, Sanok, Śniatyn, Sokal, Stanisławów, Stryj, Tarnopol, Tarnów, Wadowice, Wieliczka, Zaleszczyki, Złoczów i Żółkiew następujące przepisy budownicze:

Rozdział I.

O pozwoleniu na budowę (konsensie.)

§. 1.

Budowy wymagające konsensu w ogóle.

Do budowy nowego lub przekształcenia starego budynku, do zaprowadzenia w istniejącym budynku takich zmian, które wpłynąć mogą na jego

trwałość, bezpieczeństwo od ognia, warunki sanitane lub na prawa sąsiadów, potrzebnem jest pozwolenie zwierzchności gminnej (konsens).

Wyjęte są z pod tego obowiązku budowle wykonywane na cele publiczne przez państwo, kraj, lub powiat, niemniej budowle kolei żelaznych i obok kolejі żelaznych (§. 16 i 17).

§ 2.

Roboty szczegółowe wymagające konsensu.

Wszczególności wymagają konsensu w §. 1. przepisanego następujące roboty:

a) dobudowanie nowej części do istniejącego budynku, lub nadbudowanie tegoż;
b) budowa studzien i piwnic;
c) budowa nowych lub zmiana istniejących kanałów, ścieków, jam kloacznych, wychodków i zbiorników na wodę lub nawóz;
d) budowa nowych lub zmiana istniejących ognisk i kominów;
e) przeistoczenie pomieszkań na sklepy, szopy, warsztaty, budynki gospodarskie, lub łazienki i odwrotnie;
f) przeistoczenie niezamieszkałych budynków lub ich części na mieszkania;
g) wyprowadzenie lub zniesienie murów ogniowych, wyprowadzenie lub zniesienie wszelkich ścian;
h) zmiana frontu od ulicy;
i) wybicie drzwi lub okien ku ulicy lub ku domom sąsiednim i urządzenie wystawy sklepowej;
k) przeistoczenie lub podwyższenie dachu;
l) zmiana powały, belków, wiązań, sklepień i t. d.
m) stawianie słupów żelaznych, kamiennych lub drewnianych przy ulicy lub placu publicznym, oraz ustawianie ciężkich przedmiotów (posągów, kopół i t. d.) nad gzymsami okapowymi;
n) wszelkie roboty połączone z wykopami ziemnymi;
o) odgraniczanie i odgrodzenie gruntów prywatnych od ulic i placów publicznych.

§. 3.

Pomniejsze zmiany.

Pomniejsze zmiany w istniejącym budynku, które nie należą do rzędu robót w §. 2. wymienionych, nie wpływają na trwałość budynku, jego bezpieczeństwo od ognia lub warunki sanitarne, wreszcie nie dotykają praw

sąsiadów, mogą być wykonane bez konsensu, jeżeli zwierzchność gminna, którą strona interesowana ma o tem naprzód pisemnie uwiadomić, nie oznajmi do trzech dni, że do wykonania zamierzonych zmian potrzebny jest jej konsens.

Przeciw orzeczeniu zwierzchności gminnej, uznającemu potrzebę konsensu, rekurs nie ma miejsca.

§. 4.

Bez uwiadomienia zwierzchności gminnej (§. 3) mogą być wykonane tylko roboty, mające na celu utrzymanie budynków w dobrym stanie, a w szczególności zewnętrzne oczyszczenie lub odświeżenie, ułożenie nowej podłogi, naprawa drzwi i okien istniejących, naprawa komina niepołączona z żadną zmianą jego konstrukcyi wewnętrznej lub zewnętrznej, wreszcie przestawianie pieców i ognisk na dotychczasowem miejscu.

§. 5.

Linia regulacyjna i poziom. — Wywłaszczenie.

Jeżeli nowy budynek ma stanąć przy ulicy lub placu publicznym, budujący jest obowiązany wyjednać sobie u naczelnika gminy przed wniesieniem podania o konsens, albo równocześnie z tem podaniem, oznaczenie linii regulacyjnej i poziomu.

W tym celu załączyć należy do podania plan sytuacyjny i niwelacyjny w dwóch egzemplarzach.

Na planie sytuacyjnym mają być dokładnie oznaczone granice ulicy lub placu publicznego i granice sąsiednich realności.

Naczelnik gminy zarządzi w skutek takiego podania oględziny w obecności zawezwanych sąsiadów, którym służy prawo wnoszenia zarzutów do protokołu. Na podstawie takiego dochodzenia, naczelnik oznaczy w ciągu ośmiu dni linię regulacyjną i poziom zamierzonej budowy.

Jeżeli wskutek oznaczenia linii regulacyjnej okaże się potrzeba cofnięcia budowy, poza dotychczasową linię frontową albo wysunięcia onej naprzód, wówczas w pierwszym przypadku właściciel gruntu budowlanego obowiązany jest za wynagrodzeniem odstąpić gminie na własność część gruntu między dawniejszą linią frontową a nową linią regulacyjną, w drugim zaś przypadku nabyć na własność od dotychczasowego właściciela za wynagrodzeniem część gruntu między dawniejszą linią frontową a nową linią regulacyjną, którą to część gruntu, właściciel jemu odstąpić jest winien. Orzeczenie o wywłaszczeniu (§. 365 ust. cyw.) należy do władzy politycznej.

Gdyby w tych przypadkach, co do wysokości wynagrodzenia ugoda do skutku nie przyszła, będzie takowa oznaczona przez sądowe orzeczenie;

co jednakże nie wstrzymuje ostatecznego ustanowienia linii regulacyjnej i dalszej pertraktacyi budowniczej.

Jeżeli budujący zajmuje grunt obcy pod budowę, konsens na budowę może być tylko wówczas jemu udzielony, jeżeli wykaże, że otrzymał zezwolenie właściciela tego gruntu, lub że dał dostateczne zabezpieczenie wypłaty wynagrodzenia przez sąd orzec się mającego.

Co do kwestyi, jak ma być oznaczona linia regulacyjna i jaką przestrzeń gruntu pod budowę odstąpić lub zająć należy, wykluczona jest droga prawa.

§. 6.

Plan budowy.

Plan budowy, na którym winien podpisać się jego autor i budujący, ma obejmować:

a) plan sytuacyjny, uwidoczniający położenie i granice gruntu zabudować się mającego, przyszłego budynku, istniejących na gruncie budowlanym starych zabudowań, dziedzińców i ogrodów, sąsiednich realności z wymienieniem ich właścicieli i oznaczeniem liczb konskrypcyjnych lub katastralnych, oraz wykazujący kierunek przylegającej ulicy lub placu publicznego, z oznaczeniem szerokości i linii frontowych;

b) plan niwelacyjny, a mianowicie przekrój podłużny i poprzeczny przez środek ulicy z dokładnem oznaczeniem liczbami wysokości progu drzwi wchodowych nowej budowy;

c) plany poziome wszystkich piątr, piwnic i poddasza, przekrój podłużny i poprzeczny, tudzież fasadę budynku od ulicy z oznaczeniem wysokości sąsiednich domów.

Na planie piwnic powinny być uwidocznione doły kloaczne, kanały domowe, ich połączenie z kanałem głównym, przekrój poprzeczny i spadek, wreszcie ścieki i studnie.

Na planie poddasza przedstawić należy wszystkie mury strychowe, kominowe i ogniowe.

Niezwykłe konstrukcye, mianowicie żelazne, mają być przedstawione w szczegółowych rysunkach.

§. 7.

Skala planów.

Wszelkie plany mają być rysowane według miary metrycznej, a mianowicie:

a) plany sytuacyjne obejmujące większą przestrzeń w skali 1:500 czyli 10 cm. = 50 m., przy mniejszej przestrzeni w skali 1:250 czyli 10 cm. = 25 m.;

b) plany niwelacyjne co do długości, należy oznaczyć według skali planu sytuacyjnego a miarę wysokości według skali 10 razy powiększonej;

c) plany budowy mają być zastosowane do skali 1 : 100 czyli 10 cm. = 10 m.

Rysunki szczegółowe i konstrukcyjne mają być w takiej skali rysowane, ażeby umożliwione było ich dokładne rozpoznanie, a mianowicie w stosunku 1 : 10, 1 : 20, 1 : 50 i t. d.

§. 8.

Komisyjne zbadanie planów.

W przeciągu ośmiu dni po wniesieniu podania o konsens, odpowiadającego wszelkim wymaganiom niniejszej ustawy, naczelnik gminy zarządzi przez swoje organa techniczne i administracyjne zbadanie planów w obecności budującego lub jego pełnomocnika, sąsiadów, a jeżeli ustanowiony został fachowy kierownik budowy, także i w jego obecności.

W braku własnego organu technicznego powoła naczelnik do komisyjnego badania planów jednego znawcę nieinteresowanego w tej sprawie. Jeżeli by to połączone było z kosztami, ponosić ma takowe podający o konsens.

Naczelnik gminy naznacza termin komisyjnego zbadania planów, wzywa do udziału osoby powyżej wskazane, i jeżeli sam nie może kierować czynnością, deleguje do tego innego członka zwierzchności gminnej.

§. 9.

Postępowanie przy komisyjnem zbadaniu planów.

Komisya mająca zbadać plan budowy spisze z swej czynności protokół. Po technicznem zbadaniu planu i wyświeceniu zachodzących wątpliwości, następuje wysłuchanie opinii sąsiadów, którzy mają być zapytani, czy i jakie zarzuty przeciw zamierzonej budowie mają.

W razie podniesienia zarzutów ze strony sąsiadów, komisya starać się będzie o ich usunięcie w drodze ugody, i wynik rokowań zapisze do protokołu.

Protokół ten podpisany przez wszystkich uczestników komisyi, służyć będzie za podstawę ostatecznego załatwienia podania o konsens ze strony zwierzchności gminnej, która w przeciągu 10 dni po odbyciu komisyi wydać

ma pisemne orzeczenie, pozwalające na zamierzoną budowę lub odmawiające pozwolenia.

Zastrzeżone przez Zwierzchność gminną warunki lub zmiany, mają być dokładnie wskazane w orzeczeniu, i ile możności zaznaczone na planach, z których jeden egzemplarz tak w tym wypadku jak i w razie bezwarunkowego pozwolenia pozostanie w aktach, a drugi zwrócony zostanie podającemu o konsens Załatwienie podania w wypadkach w §. 3 wskazanych, nastąpić musi w trzech dniach.

§. 10.

Prawa prywatne.

Jeżeli przeciw zamierzonej budowie podniesiono zarzuty pochodzące z tytułu prawa prywatnego i takowe przy komisyjnem zbadaniu planów nie mogły być w drodze ugody usunięte, może być udzielony konsens na budowę, której względy publiczne nie stoją na przeszkodzie. Co do zarzutów z tytułu prawa prywatnego podniesionych, ma zwierzchność gminna odesłać strony do drogi prawa.

W uchwale, konsens na budowę udzielającej, należy wyraźnie wymienić zarzuty, z tytułu prawa prywatnego podniesione i do drogi prawa odesłane.

Sąd rozstrzyga, czy budowa, dopuszczona ze względów publicznych, przeciw której podniesiono zarzuty z tytułu prawa prywatnego, ma być aż do rozstrzygnięcia sporu wstrzymana, albo czy i pod jakimi warunkami może być tymczasem prowadzona (§§. 340, 341, 342 ust. cyw.)

O innych zarzutach rozstrzyga zwierzchność gminna.

§. 11.

Załatwienie podania o konsens.

O załatwieniu podania o konsens zawiadomi zwierzchność gminna pisemnie, w każdym razie oprócz budującego, także strony interesowane.

§, 12.

Rozpoczęcie budowy.

Budowa może być rozpoczętą dopiero wtedy, gdy orzeczenie zawierające konsens stało się prawomocnem. Prawomocnem zaś staje się to orzeczenie wtedy jeżeli do 14 dni po jego doręczeniu nie wniesiono żadnego rekursu.

§. 13.

Odnowienie konsensu.

Otrzymany konsens na budowę gaśnie, jeżeli dozwolona w nim budowa nie została rozpoczętą w przeciągu dwóch lat po zapadłej prawomocności orzeczenia. Jeżeli budowa rozpoczęta przed upływem tego terminu przerwana została przez przeciąg dwóch lat, zwierzchność gminna ma być naprzód uwiadomiona o zamierzonem dalszem prowadzeniu budowy, celem rozstrzygnięcia, czy budowa może być dokończona na podstawie pierwotnego planu, lub czy ze względu na zmienione stosunki zachodzi potrzeba rewizyi planów i odnowienia konsensu.

Postępowanie w razie odnowienia konsensu ma być zastosowane do §§. 8 i 9.

§. 14.

Budowy na cele przemysłowe.

Przy budowach na przedsiębiorstwa przemysłowe, które w myśl ustawy przemysłowej wymagają zezwolenia władzy politycznej, pertraktacya budownicza ma być ile możności połączoną z pertraktacyą przemysłowo-policyjną.

W każdym razie konsens na taką budowę może być udzielony dopiero po prawomocnem zezwoleniu na prowadzenie przedsiębiorstwa.

§. 15.

Budowy w rejonie fortyfikacyjnym, tudzież obok dróg publicznych.

Przy budowach w rejonie fortyfikacyjnym, tudzież obok dróg państwowych mają być zastosowane przepisy w tej mierze obowiązujące.

Odległość budynku od drogi krajowej i powiatowej ma wynosić przynajmniej trzy metry, a od drogi gminnej dwa metry. Wyjątek stanowią ulice i place, posiadające ustalone linje regulacyjne.

§. 16.

Budowy kolejowe i obok kolei żelaznych.

Przy budowach na gruntach kolei żelaznych (w myśl §. 2 ust. o budowie o kol. żel. z dnia 19. Maja 1874 Dz. u. p. Nr. 70.) i przy nowych budowach, dobudowaniach i przebudowaniach, obok już istniejących, lub w budowie będących kolei żelaznych, względnie w rejonie pożarnym tychże, należy zastosować się do obowiązujących w tej mierze osobnych przepisów.

§. 17.

Budowy publiczne wykonywane przez państwo, kraj lub powiat.

Przy budowach na cele publiczne wykonywanych przez państwo, kraj lub powiat, powołaną jest do przedsięwzięcia komisyi (§. 8) tudzież do przesłuchania sąsiadów i innych interesowanych osób, co do możliwych zarzutów, polityczna władza powiatowa, (a w miejscowościach, które mają własne statuta, władza gminna ustanowiona jako polityczna władza powiatowa,) która co do linii regulacyjnej i poziomu ma przesłuchać gminę, a jeżeli przeciw budowie nie wniesione zostały zarzuty, zawiadomić o tem władzę budującą.

Zarzuty nieusunięte, o ile takowe nie pochodzą z tytułu prawa prywatnego, rozstrzyga c. k. polityczna władza krajowa w porozumieniu z władzą, która wykonuje budowę. Co do zarzutów pochodzących z tytułu prawa prywatnego, postąpi c. k. polityczna władza krajowa według §. 10 ustawy.

Rozdział II.

Szczegółowe przepisy o budowlach.

§. 18.

Kierownictwo budowy.

Przy każdej budowie należy do samoistnego wykonania robót murarskich, ciesielskich i kamieniarskich używać tylko murarzy, cieśli i kamieniarzy, posiadających przepisaną w ustawie przemysłowej koncesyę.

Jeżeli do wykonania budowy ustanowiony zostaje kierownik, upoważniony w myśl ustawy przemysłowej do wykonywania takich czynności, budujący jest obowiązany uwiadomić o tem naczelnika gminy i wskazać nazwisko kierownika. Wszelka zmiana w tem kierownictwie, ma być także podana do wiadomości naczelnika. Przy znaczniejszych budowlach naczelnik gminy może znaglić budującego do ustanowienia takiego kierownika.

Kierownik budowy jest zarówno jak budujący odpowiedzialny za wszelkie naruszenie warunków konsensu, za odstąpienie od zatwierdzonych planów i w ogóle za wszelkie uchybienie przeciw przepisom tej ustawy.

Odstąpienie od zatwierdzonych planów jest dozwolone tylko w wypadkach, w których według §. 3 wystarcza uwiadomienie zwierzchności gminnej.

Każde jednak odstąpienie od planu zatwierdzonego, ma być podane do wiadomości zwierzchności gminnej.

§. 19.

Skład materyałów budowlanych.

Bez pozwolenia naczelnika gminy nie wolno składać na ulicy lub placu publicznym ani rumowiska, ani materyału budowlanego.

Udzielając takie pozwolenie naczelnik może ustanowić stosowną opłatę, która wpływać ma do funduszu przeznaczonego na utrzymanie ulic i placów w stanie odpowiednim.

W żadnym wypadku pozwolenie na zajęcie kawałka ulicy lub placu nie może pociągać za sobą dotkliwej ujmy dla komunikacyi publicznej.

§. 20.

Środki utrzymania porządku.

Miejsce budowy przy ulicach lub placach publicznych, należy na czas jej trwania zamknąć od tychże parkanem lub w inny stosowny sposób. Budujący jest obowiązany uwiadomić naczelnika gminy o rozpoczęciu budowy tak wcześnie, by zarządzone być mogły środki potrzebne do utrzymania porządku.

Przy budowlach i naprawie ścian, przypierających do ulic lub placów publicznych, winien budujący ustawić przepisane znaki ostrzeżenia a nadto w przypadkach w których nieuniknionem staje się chwilowe przerwanie komunikacyi publicznej, dać baryerę, w nocy zaś oświetlić miejsce budowy latarnią.

§. 21.

Materyał do budowy.

W ogóle używać wolno do budowy tylko materyału ogniotrwałego. Wyjątkowo na odleglejszych ulicach i przedmieściach, gdzie domy oddzielone są od siebie dziedzińcami, pustymi placami lub drzewami, wolno używać do budowy pruskiego muru lub drzewa. Jednak w budynkach drewnianych, ściany, przy których znajdują się kominy, piece i ogniska mają być z cegieł murowane.

Jeżeli zachodzą pomienione stosunki wyjątkowe, Rada gminna oznaczy części obszaru miejskiego, w których domy stawiane być moga tylko z materyału ogniotrwałego.

§. 22.

Grubość murów.

Grubość murów powinna być dokładnie oznaczona w planach budowy. a komisya badająca plany orzeknie, czy projektowana grubość murów odpowiada bezpieczeństwu publicznemu lub musi uledz zmianie.

Jeżeli mury są ceglane, grubość ich w mieszkalnych budynkach nie piątrowych i jednopiętrowych, powinna wynosić co najmniej przy ścianach zewnętrznych 45 ctm., a przy ścianach wewnętrznych, na których pułapy spoczywają 30 cm.

Przy budynkach mieszkalnych mających więcej piętr, dwa najwyżej położone piętra winny mieć grubość murów takich samych rozmiarów, to jest: najmniej 45 cm., a względnie 30 cm.; zaś w każdych dwóch następujących niżej położonych piętrach, grubość murów musi być powiększoną o 15 cm.

Mury fundamentów powinny być o 15 cm. grubsze, aniżeli spoczywające na nich ściany.

Powyższe miary odnoszą się do murów, w stanie surowym, niewyprawionych.

§. 23.

Zbadanie gatunku materyału budowlanego.

Właściciel i kierownik budowy są obowiązani pod wspólną odpowiedzialnością używać dobrego, trwałego i wymaganiom konstrukcyi odpowiedniego materyału.

§. 24.

Wysokość pokojów, wysokość i szerokość drzwi i okien.

Budynki mieszkalne powinny być suche i posiadać dostateczny przystęp powietrza i światła. Pokoje powinny być najmniej 2.50 m. wysokie. okno najmniej 1 metr wysokie a 60 cm. szerokie. drzwi wchodowe w pokojach najmniej 2 m. wysokie a jeden m. szerokie.

Okna w pokojach mają być dwuskrzydłowe.

§. 25.

Podłoga parterowych pokojów.

Podłoga parterowych pokojów powinna w budynkach mieszkalnych leżeć przynajmniej 30 cm. po nad powierzchnią terenu budowlanego

a w budynkach mieszkalnych położonych w miejscu, wystawionem na wylew wód, winna sień i podłoga w parterze być wzniesioną najmniej 32 cm. nad najwyższym stanem wody, a gdyby to było niemożebnem, najmniej 32 cm. nad stanem wody, powtarzającym się w krótszych odstępach czasu.

Również i przy przebudowaniu takich budynków należy się według możności stosować do powyższego przepisu.

§. 26.

Piwnice.

Piwnice pod budynkami powinny być sklepione. Wzbronionem jest budowanie piwnic pod ulicą lub placem publicznym, tudzież urządzenie leżących drzwi do piwnic.

Okna piwniczne ku ulicy lub placowi publicznemu muszą być tak urządzone, ażeby nie przeszkadzały komunikacyi publicznej, nie zagrażały bezpieczeństwu publicznemu i nie szpeciły ulicy lub placu.

§. 27.

Zamieszkanie piwnic.

Urządzenie pomieszkań w piwnicach jest wzbronione. Na warsztaty, kuchnie i stajnie. mogą być użyte sklepione piwnice tylko w takim razie, jeżeli ich wysokość od podłogi do podniebienia w sklepieniu wynosi $2^1/_2$ metra a najwyższy punkt sklepienia góruje nad poziomem ulicy o 75 cm. Powietrze i światło muszą mieć dostateczny przystęp do takich piwnic za pomocą okien do otwierania.

§. 28.

Schody i klatka schodowa.

W domach piątrowych powinna istnieć za pomocą schodów komunikacya do wszystkich mieszkań, na strych, do piwnicy, na podwórze i na ulicę. Schody mają być przynajmniej jeden metr szerokie. Wysokość stopni na schodach nie powinna mierzyć więcej jak 16 cm., szerokość niemniej jak 29 cm. w linii podziałowej. Linia podziałowa przyjmuje się w odstępie 45 cm. od ściany. Poręcze muszą być tak urządzone, ażeby zesuwanie się po nich było niemożliwe. W domach piątrowych murowanych przynajmniej główne schody winne być ogniotrwałe.

Władza może według przeznaczenia i rozmiarów budynku zarządzić wybudowanie jednych lub kilka ogniotrwałych schodów ubocznych. Schody zasklepione z góry i z dołu mogą mieć stopnie drewniane.

Wzbronione są komórki pod schodami, tudzież ogniska, otwory kominowe i t. p. w klatce schodowej.

Klatkę schodową oddzielać ma od strychu powała u dołu wyprawiona a na strychu wyłożona cegłą albo polepą z gliny 8 cm. grubą, drzwi na strych prowadzące powinny być żelazne, albo żelazną blachą od strony strychu pobite i w ogniotrwałej osadzie; drzwi leżące do podnoszenia są wzbronione.

§. 29.

Powała.

W budynkach mieszkalnych powała strychowa powinna być urządzona ogniotrwale z cegły albo polepy z gliny 8 cm. grubej.

Podłoga w tych budynkach musi być na każdym piętrze oddzielona od niższej powały warstwą suchego nasypu.

§. 30.

Pomieszkania na poddaszu.

Pomieszkania w obrębie poddasza czyli strychu są wzbronione. Wyjątek stanowią pojedyncze pokoje w domach, których dachy mają strome kształty i tworzą przestronne poddasza, jednak tylko wtedy, jeżeli te domy są na mieszkanie dla jednej rodziny urządzone, od najbliższej granicy sąsiedniej najmniej 10 m. oddalone, a pokoje te od strychu i sieni murowanemi lub przynajmniej ryglowemi i tynkowanemi ścianami oddzielone i odpowiadają warunkom sanitarnym.

§. 31.

Latarnie w dachu.

Latarnie czyli klatki okien w dachu do oświetlenia schodów z góry, powinny być w budynkach murowanych całkowicie z cegły murowane i ogniotrwałe, od poddasza zamknięte.

Ramy i pręty przedziałowe u takich okien należy z żelaza sporządzić.

§. 32.

Kominy.

Kominy muszą być murowane. Ściany kominów powinny być najmniej 15 cm. grube. Wnętrze komina ma być gładko wytynkowane, a w obrębie strychu zewnętrzna część wyprawiona.

Zakładanie kominów na belkach lub podkładach drewnianych jest wzbronionem, a wszelkie drzewo powinno być najmniej o 15 cm. oddalone od wewnętrznego obwodu komina. Wpuszczanie drzewa w ściany kominowe jest wzbronione

§. 33.

Otwory kominów.

Otwór wewnętrzny kominów przełazowych wynosić ma najmniej 48 cm. w kwadrat, a otwór kominów wąskich (cylindrowych) najmniej 15 cm. w średnicy; jeżeli zaś do jednego przewodu wchodzi dym z dwóch lub więcej ognisk, średnica kominów wąskich ma wynosić najmniej 20 cm.

Każdy komin powinien sięgać po nad grzbiet dachu ogniotrwałego przynajmniej 50 cm., a dachu nieogniotrwałego przynajmniej jeden metr.

§. 34.

Kierunek kominów.

Wszystkie kominy a szczególniej wąskie (cylindrowe) powinny być ile możności w pionowym kierunku stawiane. Większe pochylenie do poziomu nad 60 stopni jest zabronione. Pochyłość nie może sięgać poniżej 60 stopnia. Jeżeliby z konieczności na takie wyjątkowe pochylenie kominów wąskich zezwolono, wtedy należy w miejscach, gdzie się kierunek komina zmienia, urządzić otwory do czyszczenia i mur tak zabezpieczyć, ażeby kule do czyszczenia kominów nie uszkadzały takowego.

§. 35.

Kominy fabryczne.

Kominy frabryczne i w ogóle kominy dla wielkich ognisk mają być tak urządzone, aby dym i sadza nie zanieczyszczały powietrza w sposób dla zdrowia szkodliwy albo dla sąsiadów dokuczliwy.

§. 36.

Kominy wąskie (cylindrowe).

Wąskie (cylindrowe) kominy powinny poczynać się w piwnicach, a gdzie piwnic niema, w parterze.

Nad podłogą, gdzie się te kominy poczynają, również na strychu, powinny one być $1\frac{1}{2}$ metra nad posadzką lub polepą zaopatrzone w podwójne żelazne, szczelnie na klucz zamykać się dające drzwiczki do czyszczenia.

Jeżeli w pobliżu tych drzwiczek znajduje się materyał drewniany, powinien być ogniochronnie osłonięty.

§. 37.

Ilość kominów.

W budynkach piętrowych do jednego i tego samego przewodu kominowego nie powinien wchodzić dym z ognisk należących do kilku piętr. Jeżeli każde piętro ma swój własny przewód kominowy, takowy może się poczynać na dotyczącem piętrze.

§ 38.

Piece piekarskie, wędzarnie.

Piece piekarskie i w ogóle piece dla celów przemysłowych, powinny być umieszczone w lokalu sklepionym. Posadzka przed ogniskiem powinna być ogniotrwale urządzona.

W wędzarniach ściany muszą być sporządzone z ogniotrwałego materyału i zaopatrzone w drzwi żelazne lub co najmniei blachą od środka obite. Zawieszanie wędlin jest tylko na hakach lub prętach żelaznych dozwolone.

§. 39.

Stawianie kotłów parowych.

Kotły parowe powinny ile możności stać w odrębnem zabudowaniu. Stanowczo wzbronione jest ustawienie kotłów parowych pod lokalem mieszkalnym lub roboczym, niemniej urządzenie sklepień lub poweł nad nimi i tylko w razie udowodnionej konieczności może być dopuszczonem urządzenie lekkiej powały.

§. 40.

Piece pokojowe.

Piece pokojowe, stojące bezpśrednio na podłodze nieogniotrwałej, powinny być podmurowane na 30 cm. a piece na nóżkach stojące na 15 cm. Przed drzwiczkami pieców należy podłogę od ognia zabezpieczyć.

Wzbronione jest używanie pieców żelaznych tam, gdzie się wyrabia lub gromadzi materyał łatwo zapaleniu podlegający. Wzbronionem jest także zastępywanie murowanych kominów rurami blaszanemi wewnątrz budynku i prowadzenie takich rur przez ściany drewniane lub dachy nieogniotrwałe.

Rury do odprowadzania dymu, nie mogą wychodzić na dziedziniec lub inne miejsce otwarte.

§. 41.

Kuchnie.

Podłoga w kuchni powinna być dokoła ogniska kamieniem lub cegłą wyłożona.

Nad ogniskiem otwartem umieścić należy murowaną albo blaszaną kapę tak, by po wszystkich stronach o 30 cm. poza krawędzie wystawała. Dym z otwartych ognisk wolno odprowadzać tylko kominami przełazowymi.

W kuchniach tak zwanych angielskich mają być urządzone celem odprowadzania pary, otwory wentylacyjne z drzwiczkami żelaznemi.

§. 42.

Stodoły, szopy, drewutnie i t. p.

Stodoły, szopy, drewutnie i inne tego rodzaju budynki, jeżeli są zbudowane z materyału nieogniotrwałego lub nieogniotrwale pokryte, muszą być od budynku mieszkalnego, a względnie od kuchni dziesięć metrów oddalone, a mogą być tylko w takim razie przybudowane, jeżeli przyległe izby mieszkalne a względnie kuchnie oddzielone będą od nich trwałym murem ogniochronnym. Do takiej stodoły, szopy, drewutni i innych tego rodzaju budynków, nie mogą być dobudowane izby mieszkalne lub kuchnie.

§. 43.

Suszarnie, cegielnie i piece do wypalania wapna.

Suszarnie na owoce, len lub konopie, powinny być od innych budynków przynajmniej 30 metrów oddalone.

Cegielnie i piece do wypalania wapna, powinny zawsze stać po za obrębem obszaru miejskiego.

§. 44.

Pokrywanie dachów.

Dachy budynków muszą w ogóle być pokrywane łupkiem, dachówką, blachą lub innym ogniotrwałym materyałem.

Używanie nieogniotrwałego materyału do pokrywania dachów jest wyjątkowo tylko tam dozwolone, gdzie podług §. 21 tej ustawy wolno używać nieogniotrwałego materyału do budowy domów.

W takim razie oznaczy Rada gminna części obszaru miejskiego, w którym dachy domów mają być pokrywane tylko materyałem ogniotrwałym.

§. 45.

Wyjątek od obowiązku pokrywania dachów ogniotrwałym materyałem.

W ciągu pierwszych dwóch lat po wejściu w życie tej ustawy, Wydział krajowy może uwolnić na pewien ściśle oznaczony okres czasu od obowiązku pokrywania dachów ogniotrwałym materyałem te gminy miejskie, które posiadają ludność ubogą i położone są w okolicach, gdzie pokrywanie dachów ogniotrwałym materyałem spotkałoby się na razie z trudnemi do pokonania przeszkodami.

Prośbę o takie wyjątkowe uwolnienie wniesie naczelnik gminy na podstawie uzasadnionej uchwały Rady gminnej do Wydziału powiatowego, który zbada stosunki i sprawę całą przedstawi Wydziałowi krajowemu.

§. 46.

Pokrywanie dachów słomą.

Pokrywanie dachów słomą jest w ogóle wzbronione, nawet co do zabudowań gospodarskich.

Tylko na przedmieściach zupełnie oddzielonych może naczelnik gminy wyjątkowo udzielić pozwolenia do pokrycia dachu słomą dla ludności uboższej, jeżeli odległość jednego budynku od drugiego odpowiada warunkom bezpieczeństwa publicznego, albo jeżeli jeden budynek jest szeregiem drzew od drugiego oddzielony.

§. 47.

Mury ogniochronne.

W budynkach murowanych, których długość wynosi więcej jak 25 m. strych powinien być przedzielony ogniochronny murem.

Mur ogniochronny powinien oddzielać także dachy budynków, łączących się ze sobą lub oddzielonych od siebie przestrzenią nieprzewyższającą dziesięciu metrów.

Mur ogniochronny powinien sięgać po nad dach o 35 cm. Przejścia znajdujące się w murze ogniochronnym w obrębie strychu muszą być zaopatrzone w drzwi żelazne, ogniotrwale osadzone, które się same zamykają.

§. 48.

Wiązanie dachów.

Wiązanie dachowe należy budować oddzielnie od powały strychowej i od muru ogniochronnego. Ani w powałę ani w mur nie wolno wpuszczać żadnych drewnianych części konstrukcyi dachów.

Od tego przepisu można przy użyciu potrzebnych środków bezpieczeństwa odstąpić wówczas, jeżeli według §. 21 niniejszej ustawy do budowy domu może być użytym materyał nieogniotrwały lub tam gdzie dozwolone są izby pod dachem (poddasze).

§. 49.

Rynny.

Od ulic i placów publicznych dachy budynków mają być zaopatrzone w rynny odpowiednich rozmiarów z kruszcu lub innego nieprzemakalnego materyału. Rury spustowe powinny być jak najbliżej muru urządzone i ile możności wprost do kanału wprowadzone, a jeźliby to połączone było z trudnościami, na uwzględnienie zasługującemi, to w takim razie wylot, ma być najwyżej 30 cm. nad chodnikiem umieszczony.

§. 50.

Wychodki i zbiorniki kloaczne.

W każdym domu mieszkalnym mają być urządzone wychodki.

W domach piętrowych wychodki znajdować się muszą w bezpośredniem połączeniu z budynkiem, w parterowych zaś mogą być urządzone obok, w bliskości budynku, jednak w ten sposób, ażeby nie były widoczne od ulicy lub placu publicznego. Wychodki mają być budowane według prawideł hygienicznych i w takiej liczbie, aby na dwa mieszkania przynajmniej jedna komórka przypadała.

Zbiorniki dla nieczystości z wychodków powinny być urządzone z łatwym i trwałym odpływem do jam kloacznych, kanałów lub przyrządów beczkowych, stosownie do systemu zaprowadzonego w gminie co do odpływu nieczystości. Rada gminna wyda obowiązujące przepisy co do systemu.

Oddalenie zbiorników od granicy sąsiedzkiej musi wynosić najmniej 2 metry, a oddalenie od najbliższej studni najmniej ośm metrów. W gęsto zabudowanych częściach miasta zbiorniki te powinne być murowane na cemencie z dnem nieprzepuszczalnem i zaopatrzone w odpowiednie nakrycie z otworem do czyszczenia.

Jeżeli nieczystości spływają do głównego kanału, budujący jest obowiązany urządzić w swojej realności kanały poboczne, murowane i kryte, których wymiary wewnętrzne winny wynosić w szerokości najmniej 60 cm. a w wysokości najmniej 80 cm.

§. 51.

Odpływ nieczystości z budynków.

Odprowadzanie wszelkich nieczystości z budynków na ulice lub place publiczne jest bezwarunkowo wzbronione nawet w starych budynkach.

§. 52.

Balkony i ganki.

Przy budowie balkonów i ganków naczelnik gminy jest obowiązany czuwać nad tem, ażeby nic nie ucierpiała ani komunikacya publiczna, ani regularny kierunek ulicy.

Ganki w budynkach murowanych, jeżeli służą za wyłączną komunikacyą do pomieszkań, muszą być ogniotrwale urządzone.

§. 53.

Przedmioty na linię frontową ulicy sięgające.

Schody przed domami, kraty i poręcze jakoteż inne tego rodzaju przedmioty nie powinny wystawać poza linję frontową ulicy.

Okna lub okienice na ulicę wychodzące, które nie są umieszczone w wysokości przynajmniej 2 do 3 metry nad chodnikiem, należy urządzić do otwierania na wewnątrz, lub tak aby na ulicę nie sterczały i zupełnie do muru przylegały. W ten sam sposób mają być urządzone drzwi na zewnątrz od ulicy otwierane.

§. 54.

Budynki przy ulicach i placach publicznych.

Przy głównych ulicach na froncie wolno stawiać tylko budynki główne. Budynki podrzędne, służące na gospodarcze lub tym podobne cele, jakoto: stajnie, wozownie, i t. d. mają być w podwórzu umieszczone.

Gdyby ze względu na położenie miejscowe budynki te tylko przy froncie ulicy postawione być mogły, a względy publiczne nie stały na przeszkodzie, może być pozwolenie na to wyjątkowo udzielone. W takim razie jednak budynki te powinny posiadać odpowiednią fasadę.

Budynki frontowe muszą przypierać bezpośrednio do siebie lub do granicy sąsiedniej. W przeciwnym razie odległość ich powinna wynosić najmniej 6 m. a fasada przyczołka domu ma być zastosowaną do fasady frontowej.

§. 55.

Domy parterowe przy głównych ulicach.

Rada gminna może oznaczyć okręg miasta, w którym tylko domy piątrowe stawiać wolno. W takim razie może Rada gminna wyjątkowo dozwolić budowy domu parterowego w tym okręgu, jednak tylko pod warunkiem wyprowadzenia murów w takiej grubości, ażeby w danym razie nasadzenie piętra było możliwe. Przepis ten jednak nie tyczy się domów położonych w ogrodzie.

§. 56.

Cofnięcie budynków głównych od frontu.

Budynki główne przy ulicach głównych (§. 54) należy stawiać bezpośrednio w linii frontowej tych ulic.

Jeżeli przed takimi budynkami ma być urządzony ogród lub zajazd, cofnięcie od frontu może być dozwolone pod następującymi warunkami:

a) budynek cofnięty powinien być tak budowany, jak to dla domów przepisano;

b) odstęp budynku od ulicy nie powinien wynosić mniej jak 3 m. a plac ten nie może być użyty na budynki podrzędne, magazyny, składy, lub w inny sposób szpecący;

c) od ulicy budynek powinien być odgraniczony sztachetami.

§. 57.

Chodniki.

Budujący jest obowiązany urządzić przed swoim domem chodnik, którego późniejsze utrzymanie w dobrym stanie należy do gminy.

Z jakiego materyału chodnik ma być urządzony, oznacza Rada gminna.

§. 58.

Niezabudowane grunta.

Przy ulicach i placach głównych wszystkie grunta niezabudowane powinny być parkanem lub w inny stosowny sposób zamknięte.

Naczelnik gminy może rozporządzić, ażeby niezabudowane grunta także przy innych ulicach i placach zostały oparkanione i ogrodzone.

§. 59.

Fasady domów.

Fasady domów frontowych powinny być ile możności zgodne z zasadami dobrego smaku. Wzbronionem jest używanie takich kolorów, które jaskrawością szpecą widok lub oczy rażą.

§. 60.

Studnie.

Gdzie miejscowe stosunki tego wymagają i nie zachodzą nadzwyczajne trudności, budujący jest obowiązany urządzić na gruncie budowlanym studnię, jeżeli takowa urządzona być może w przepisanej w §. 50 odległości od jam kloacznych, kanałów i gnojowisk.

§. 61.

Zabudowanie znaczniejszego obszaru.

Jeżeli na budowę ma być użyta część znaczniejszego obszaru do zabudowania przeznaczonego, właściciel tego obszaru jest obowiązany postarać się najpierw o zatwierdzenie podziału tego obszaru na parcele budowlane. W tym celu winien przedłożyć naczelnikowi gminy w dwóch egzemplarzach plan podziału na parcele z oznaczeniem wymiaru całego obszaru i pojedynczych parceli, niemniej plan sytuacyjny i niwelacyjny. Naczelnik gminy zarządzi oględziny a spisany protokół przedłoży Radzie gminnej. która zatwierdzi projektowany podział bezwarunkowo lub z pewnemi zastrzeżeniami.

Przy zatwierdzeniu planów takiego podziału powinny być uwzględnione potrzeby komunikacyi publicznej, bezpieczeństwo przyszłych budynków na wypadek pożaru i ich warunki sanitarne.

Jeżeli celem stosownego podziału gruntu na parcele budowlane nastąpić ma na żądanie właściciela sprostowanie lub rozszerzenie przylegającej ulicy albo utworzenie nowej ulicy, grunt ten przerzynającej, właściciel obowiązany jest potrzebną na to przestrzeń gruntu odstąpić gminie bezpłatnie, jednak nie w większej szerokości jak 20 metrów.

Gdyby zaś ze względów publicznych uznana została potrzeba utworzenia nowej ulicy przez grunta prywatne albo sprostowania lub rozszerzenia istniejącej ulicy, winien będzie właściciel gruntu odstąpić potrzebną na to przestrzeń za wynagrodzeniem.

W każdym razie, jeżeli strony o kwotę wynagrodzenia się nie zgodzą, oznaczona będzie takowa sądownie.

§. 62.

Odbudowanie zniszczonych części miasta.

W razie zniszczenia całej części obszaru miejskiego wskutek pożaru, wylewu lub innych wypadków elementarnych, zwierzchność gminna ma przed odbudowaniem zniszczonych domów sporządzić plan regulacyjny tej części.

W tym celu zwierzchność gminna zarządzi oględziny odbudować się mającej części. W skład komisyi wchodzi naczelnik gminy lub jego zastępca z asesorami i znawcami. Strony interesowane otrzymują zaproszenie do udziału z oznaczeniem terminu oględzin.

Na podstawie protokołu oględzin sporządzi zwierzchność gminna plan regulacyjny i przedłoży go Radzie gminnej do zatwierdzenia.

§. 63.

Plan regulacyjny.

Przy sporządzeniu tego planu regulacyjnego zwierzchność gminna przestrzegać będzie, głównie następujących okoliczności:

1. aby w odbudować się mającej części usunięto ile możności wszystko, coby w przyszłości grozić mogło ponowieniem się klęski w tak znacznych rozmiarach;

2. aby rozkład i położenie budynków odpowiadały jak najlepiej sanitarnym wymaganiom;
3. aby ścieki, kanały i w ogóle odprowadzania nieczystości zostały w system ujęte;
4. aby drogi i ulice były szerokie, proste i równe.

§. 64.

Sadzenie drzew między budynkami.

Przy stawianiu budynków słomą pokryć się mających, budujący jest obowiązany oddzielić szeregiem drzew taki budynek od innych budynków swoich i sąsiednich.

§. 65.

Plantacye.

Zwierzchność gminna jest obowiązana pielęgnować starannie istniejące plantacye i urządzać ile możności nowe na pustych placach należących do gminy.

Gdzie na to stosunki miejscowe zezwalają, obowiązana jest zwierzchność gminna zasadzać drzewa na placach publicznych i otoczonych budynkami przy ulicach obok chodników.

Rozdział III.

Zamieszkanie nowo wybudowanych i utrzymanie istniejących budynków.

§. 66.

Pozwolenie na zamieszkanie.

Budynki nowo wystawione lub przekształcone nie mogą być ani zamieszkane ani na inny cel użyte przed uzyskaniem pozwolenia Zwierzchności gminnej.

Przed udzieleniem takiego pozwolenia, odbyć się musi na miejscu komisyjne zbadanie stanu budynku pod względem sanitarnym i bezpieczeństwa publicznego.

Komisya badająca stan budynku składać się ma z naczelnika gminy lub jego zastępcy, lekarza i technicznego znawcy. Komisya zbada, czy wykonana budowa jest zgodna z planem zatwierdzonym, czy odpowiada wymaganiom sanitarnym i warunkom bezpieczeństwa publicznego, poczem zwierzchność gminna według wyniku oględzin załatwi odnośną prośbę budującego.

§. 67.

Termin zamieszkania.

Budynek murowany podczas wiosny pod dach doprowadzony a w jesieni narzucony może być dopiero w następnej wiośnie zamieszkany. Budynek zaś w jesieni pod dach doprowadzony, a w następnej wiośnie narzucony. może dopiero w jesieni do zamieszkania być oddany. Jeżeli w powyższych okresach czasu tylko niektóre części domu zostały wykończone, naczelnik gminy może udzielić pozwolenie także na częściowe zamieszkanie budynku, jeżeli zachodzą warunki w ostatnim ustępie §. 66 określone.

§. 68.

Taksy za oględziny

Oględziny nowo wybudowanych domów ze strony naczelnika gminy odbywają się bezpłatnie.

Tylko dla znawców uiścić ma budujący taksę przez Radę gminną ustanowić się mającą.

§. 69.

Czyszczenie placu budowy.

Właściciel budynku jest obowiązany usunąć po wykonaniu budowy własnym kosztem gruz, ziemię wykopaną i wszystkie inne przedmioty tamujące komunikacyę lub zanieczyszczające ulicę albo plac publiczny, dalej doły zasypać, nadwerężony chodnik lub bruk naprawić, słowem plac lub ulicę do pierwotnego stanu przywrócić.

§. 70.

Utrzymanie istniejących budynków.

Każdy właściciel budynku jest obowiązany utrzymywać takowy w dobrym stanie, czysto i porządnie. Mianowicie zapobiegać powinien wszelkim

uszkodzeniom, które mogą niekorzystnie wpłynąć na bezpieczeństwo publiczne lub zdrowie mieszkańców albo szpecić ulicę lub plac publiczny.

§. 71.

Budynki zawaleniem się grożące.

Jeżeli budynek zamieszkały lub na inny cel używany grozi niebezpieczeństwem zawalenia się, naczelnik gminy zarządzi komisyjne zbadanie stanu rzeczy i podług stopnia sprawdzonego niebezpieczeństwa poleci właścicielowi z wyznaczeniem stosownego terminu i z zagrożeniem następstw prawnych (§. 82) opróżnienie i zabezpieczenie starego budynku aż do wykonania potrzebnych napraw, albo nawet całkowite lub częściowe rozebranie budynku.

§. 72.

Naprawa dachów.

W tych częściach obszaru miejskiego, w których przyszłości tylko domy z ogniotrwałym dachem mogą być budowane (§. 44) łatanie istniejących dachów gontowych dozwolone jest tylko w tych wypadkach, jeżeli wiązanie stolca jest zdrowe, a pokrycie w tak dobrym stanie zachowane, że jednorazowe wyłatanie w granicach $^1/_4$ płaszczyzny dachu na każdej połaci jest wystarczające.

Przed rozpoczęciem łatania dachu należy uzyskać zezwolenie zwierzchności gminnej.

Rozdział IV.

Organa wykonawcze.

§. 73.

Naczelnik i zwierzchność gminy.

Naczelnik gminy czuwa nad przestrzeganiem przepisów tej ustawy.

W czasie trwania budowy naczelnik gminy może w każdej chwili zbadać na miejscu, czy plany zatwierdzone są ściśle przestrzegane i czy do budowy używani są kierownicy i rzemieślnicy posiadający prawnie wymagane warunki (§. 18).

Pozwolenie na budowę (konsensy) udziela zwierzchność gminna.

Od rozporządzeń naczelnika i zwierzchności gminnej może być wniesiony rekurs w terminie 14 dni do Rady gminnej na ręce naczelnika gminy.

§. 74.

Rada gminna.

Rada gminna załatwia następujące sprawy:

1. Rozstrzyga rekursy, wniesione od rozporządzeń naczelnika gminy i zwierzchności gminnej (§. 73);
2. zatwierdza plany budynków, na cele gminy lub zakładów gminnych przeznaczonych;
3. oznacza części obszaru miejskiego, w których do budowy może być użyty tylko materyał ogniotrwały (§. 21);
4. oznacza części obszaru miejskiego, w których dachy domów mogą być pokrywane tylko materyałem ogniotrwałym (§. 44);
5. uchwala w sprawie wyjątkowego uwolnienia gminy miejskiej od obowiązku pokrywania dachów ogniotrwałym materyałem (§. 45);
6. zatwierdza plany podziału znaczniejszych obszarów na parcele budowlane (§. 61);
7. zatwierdza plany regulacyjne przy odbudowaniu zniszczonych części miasta (§. 62);
8. zarządza sporządzenie ogólnego planu miasta i czuwa nad jego perjodycznem uzupełnianiem przez naczelnika gminy;
9. wydaje obowiązujące przepisy o systemie kanalizacyi (§. 50);
10. oznacza materyał z jakiego właściciele nowo wybudowanych domów urządzić mają chodniki (§. 57);
11. oznacza taksy, jakie uiszczać mają właściciele nowo wybudowanych domów z powodu oględzin, poprzedzających konsens na użycie budynku (§. 68).

Uchwały Rady gminnej w sprawach tu pod 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, i 10 określonych, winny być ogłoszone w obrębie gminy. Od tych uchwał wolno stronom interesowanym wnieść za pośrednictwem naczelnika gminy rekurs do Wydziału powiatowego w ciągu 30 dni po ich ogłoszeniu.

Do rekursu od uchwały Rady gminnej tu pod 1. oznaczonej, na ręce naczelnika gminy wnieść się mającego, służy termin 14 dni po doręczeniu uchwały.

§. 75.

Wydział powiatowy.

Wydział powiatowy załatwia rekursy przeciw uchwałom Rady gminnej w §. 74 wyszczególnionym.

§. 76.

Wydział krajowy.

Wydział krajowy załatwia jako ostatnia instancya rekursy przeciw orzeczeniom Wydziału powiatowego.

Rekursy do Wydziału krajowego mają być wnoszone w 14 dniowym terminie za pośrednictwem Wydziału powiatowego.

§. 77.

Władze polityczne.

Prawa zastrzeżone politycznym władzom w §§. 104, 105 i 106 ustawy gminnej z 12. Sierpnia 1866 pozostają nietknięte.

Rozdział V.

Kara za przekroczenia przepisów budowniczych.

§. 78.

Przekroczenia objęte ustawą karną.

Przekroczenia przepisów budowniczych objęte ustawą karną będą dochodzone i karane przez właściwe sądy.

§. 79.

Inne przekroczenia.

Co do innych przekroczeń przepisów w tej ustawie zawartych, prawo karania służy naczelnikowi gminy z dwoma asesorami. Przekroczenia te

karane bądą stosownie do stopnia winy i wynikającego z niej niebezpieczeństwa publicznego pieniężnie w wysokości od 5 do 100 złr. albo w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej aresztem od 24 godzin do 20 dni.

§. 80.

Rekursy przeciw orzeczeniom karnym.

Rekursy przeciw orzeczeniom karnym naczelnika (§. 79) mają być wnoszone do politycznej władzy powiatowej (§. 61 ustawy gminnej).

§. 81.

Budowy wykonane bez konsensu lub wbrew konsensowi.

W razie rozpoczęcia budowy bez konsensu lub wykonywania takowej wbrew zatwierdzonemu planowi, naczelnik gminy może obok kary pieniężnej lub kary aresztu zarządzić wstrzymanie lub zniesienie nieprawnie wykonanej budowy albo wskazać dodatkowo warunki, do których budujący winien się zastosować.

§. 82.

Wykonanie prawomocnych poleceń.

Jeżeli właściciel budynku mimo nałożenia kary pieniężnej za niedotrzymanie pierwszego terminu nie uczyni w drugim przez zwierzchność gminną oznaczyć się mającym terminie zadość prawomocnemu poleceniu organów powołanych do wykonania tej ustawy, zwierzchność gminna wykona to polecenie na jego koszt i stratę.

Rozdział VI.

Postanowienia co do obszarów dworskich.

§. 83.

W miasteczkach, w których obszar dworski nie jest wcielony do związku gminnego, podlegają części obszaru dworskiego w obrębie miasteczka położone postanowieniom niniejszej ustawy.

Wykonywanie na tychże częściach wszystkich czynności policyi budowniczej należy do zakresu działania gminy.

Rozdział VII.

Postanowienia końcowe.

§. 84.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Wiedeń, dnia 28. Kwietnia 1882.

Franciszek Józef w. r.

Taaffe w. r.

Nr. 78.

Rozporządzenie

c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 12. Sierpnia 1882 L. 5568/pr., względem kompetencyi c. k. władz politycznych w sprawach dotyczących budowli w pobliżu kolei żelaznych w obrębie gmin miejskich: Biała, Bochnia, Brody, Brzeżany, Buczacz, Drohobycz, Gorlice, Gródek pod Lwowem, Jarosław, Jasło, Kołomyja, Krosno, Nowy Sącz, Podgórze, Przemyśl, Rzeszów, Sambor, Sanok, Sniatyn, Sokal, Stanisławów, Stryj, Tarnopol, Tarnów, Wadowice, Wieliczka, Zaleszczyki, Złoczów i Żółkiew.

Na podstawie reskryptu Wysokiego c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 24. Maja 1882 l. 2523/M. J. wydanego w porozumieniu z Wysokiem c. k. Ministerstwem Handlu postanawiam co do wykonania drugiego ustępu §. 1 i § 16 ustawy budowniczej z dnia 28. Kwietnia 1882 Dz. ust. i rozp. kr. Nr. 77 co następuje:

Do przedsiębrania czynności urzędowych względem budowli w pobliżu kolei żelaznych (w rejonie pożarnym), to jest, do przeprowadzania komisyi budowniczych i załatwiania podań o pozwolenie na budowę w myśl §§. 1 i 16 ustawy budowniczej z dnia 28. Kwietnia 1882 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 77, tudzież §. 99 ustawy o ruchu kolejowym z dnia 16. Listopada 1851 Nr. 1 Dz. pr. p. z r. 1852, powołaną jest c. k. polityczna władza powiatowa, przyczem zastosowane być mają szczegółowe przepisy względem takich budowli istniejące.

Za c. k. Namiestnika:

Zaleski w. r.

Nr. 79.

Rozporządzenie

c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 12. Sierpnia 1882 l. 5568/pr., dotyczące budowli tudzież dobudowań i przebudowań w pobliżu kolei żelaznych.

Na podstawie polecenia wydanego przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z c. k. Ministerstwem handlu pod dniem 24. Maja 1882 do l 2523/M. I., rozporządzam względem dopuszczalności nowych budowli, tudzież dobudowań i przebudowań w pobliżu kolei żelaznych, co następuje:

§. 1.

1. Nowe budowy, tudzież dobudowania i przebudowania, których odległość od korony grobli kolejowej (to jest: od linii wytworzonej w bieżącym torze z przecięcia się szkarpy grobli z wierzchnią płaszczyzną progów, względnie od zewnętrznej krawędzi wyrównanego obszaru dworca, włącznie z dojazdami do stacyi) 30 metrów lub mniej wynosi, muszą zupełnie ogniotrwale być wykonane i ogniotrwałym materyałem pokryte.

Od strony toru kolejowego nie powinny być w dachu żadne otwory umieszczone; w przeciwnym razie winny takowe być zaszklone, lub zaopatrzone przyrządem do zamykania z gęstej siatki drucianej.

2. Wykonanie budowy w odległości poniżej 10 metrów od korony grobli kolejowej może być dozwolonem tylko w miarę miejscowych stosunków (wysokości położenia, kierunku wiatru i t. d.) lub też z uwzględnieniem sposobu, w jakim ruch kolejowy się odbywa i to tylko pod warunkiem zachowania szczególnych środków ostrożności, które w każdym pojedynczym wypadku oznaczone zostaną.

§. 2.

O ile się to istniejącym przepisom budowlanym nie sprzeciwia, uważa się budowy o ścianach ryglowych z zamurowanemi polami za ogniotrwałe, a tekturę dachową jako ogniotrwały materyał do pokrycia.

Sciany z desek i belek z wyprawą wapienną, jakoteż drewniane pokrycia dachu mogą być dozwolone tylko wyjątkowo przy nadzwyczajnie sprzyjających okolicznościach miejscowych.

§. 3.

Do prośby o udzielenie zezwolenia na budowę należy dołączyć w dwóch egzemplarzach:

1. Plan sytuacyjny miejsca budowy i otoczenia tegoż, włącznie z przypierającą częścią przestrzeni kolejowej.
2. Profil poprzeczny, zaopatrzony wymiarami wpisanemi, z którego powziąść by można z dokładnością nietylko odległość budowy od środka przyległego toru kolejowego i od krawędzi korony grobli kolejowej, ale także wysokość położenia tych ostatnich względem placu budowy.
3. Rzut poziomy i przekrój wykonać się mającego budynku z uwidocznieniem kominów, schodów i murów ogniowych.
4. Fasadę budynku.

Postanowienia obowiązujących przepisów budowniczych, względem przyłączenia dalszych alegatów do prośb o zezwolenie na budowę, nie ulegają żadnej zmianie.

§. 4.

Konsens na budowę nie może być udzielonym bez przyzwolenia c. k. Generalnej Inspekcyi kolei austryackich (§. 99 przepisu dla ruchu kolejowego z dnia 16. Listopada 1851 Dz. ust. pań. Nr. 1 z r. 1852).

Każde przeto podanie o konsens na budowę ma być przed zarządzeniem komisyi budowniczej udzielone jak najspieszniej c. k. Generalnej Inspekcyi austryackich koleji.

O zarządzonej komisyi budowniczej ma być zawiadomionem tak przedsiębiorstwo kolejowe, jak i c. k. Generalna Inspekcya austr. kolei w celu ewentualnej interwencyi.

Za c. k. Namiestnika:

Zaleski w. r.